

Kartleggingsverktøy

Gerhard Ploeg, KSF

Introduksjon

Dersom man skal prøve å påvirke bestemte personer til å forandre sin atferd, kan det hende at man har ulike tiltak til rådighet. Dette gjelder spesielt der det skjer under mer eller mindre strukturerte, organiserte forhold. Institusjoner eller organisasjoner som har en slik form for forandring som målsetting jobber oftest ikke ut ifra et tilfeldig handlingsmønster, men har etter hvert fått orden på de metodene som de bruker til å oppnå målene sine. Tenk for eksempel på skolevesenet eller sykehus, eller psykiatri, rusbehandling og kriminalomsorg.

Når man jobber med mennesker skal man være klar over at det dreier seg om individer som hver for seg kan ha sin helt egen problematikk, en problematikk som krever et bestemt tiltak eller en kombinasjon av tiltak. Noe nytter for noen, men overhodet ikke for andre, selv om type problematikk ligner. Derfor er det viktig at man må være i stand til å kartlegge problematikken på en slik måte at det kommer frem hvilket tiltak som passer best til den enkelte. Hva er det som virker for hvem og hvordan skal det slås fast? På samme måten kan en kartlegging av personens problemer føre til utvikling eller iverksettelse av nye tiltak eller tilnærminger. Gjentatte kartlegginger kan dessuten gi verdifulle tilbakemeldinger om (ikke-)effektene av disse tiltak.

Mange fagområder bruker derfor kartleggingsverktøy. I kriminalomsorgen er disse også vært brukt i lang tid, men med lite uniformitet – noe som kan skape en viss form for rettsulikhet for de innsatte og domfelte. Derfor ble det bestemt at det skal tas i bruk ett system, som etter hvert skal fungere som kartleggingsverktøy for alle som kommer i kontakt med kriminalomsorgen. Denne artikkelen beskriver hvilket grunnlag verktøyet er basert på.

Hva nytter?

I dag finnes det mye forskning rundt 'what works' det vil si; *hva virker*, i forhold til reduksjon av tilbakefallskriminalitet. Litteratur fra utlandet publisert de to siste tiårene, utfordrer den i begynnelsen av denne perioden vanlige pessimistiske holdningen om at 'ingenting hjelper i forhold til domfelte'. Denne forskningen, hovedsakelig fra Nord Amerika, viser klare indikasjoner på at dersom en i behandling griper tak i faktorer som utgjør fremtidig risiko for tilbakefall til ny kriminalitet, reduserer en sannsynligheten for

nye lovbrudd. I følge McGuire (1995) kan disse 'kriminogene' faktorene ofte være sosiale eller personlige, og kan forårsake eller bidra til kriminell atferd. Gendreau og Andrews (1990) definerer de kriminogene faktorene som områder hvor den domfelte har behov eller svakheter, og der svekkelsen av behovet eller svakheten vil medføre reduksjon av risiko for nye lovbrudd. En pålitelig måte å skille ut de kriminogene faktorene fra andre egenskaper hos domfelte, er å se på den prediktive styrken med hensyn til nye lovbrudd. De kriminogene faktorene er de som predikerer nye lovbrudd. Noen kriminogene faktorer er allment aksepterte, som arbeidsløshet og rusmisbruk, mens andre er mer uavklarte, spesielt i forhold til uvanlige typer lovbrudd. Forskningen hittil er på ingen måte absolutt. Vår forståelse av hva som nytter, i forhold til ulike typer lovbrudd, vil utvikles og forbedres i tråd med at forskning på de ulike områdene vokser frem. Ofte dreier det seg om evaluering av resultatene til akkrediterte – eller godkjente – programmer. Disse programmene har målsetninger basert på '*What works?*' litteraturen. Ved hjelp av meta-analyse, en spesiell statistisk prosess der en kan sammenlikne resultater fra flere ulike studier samtidig, har det vært mulig å identifisere komponenter i effektive intervensjoner. På bakgrunn av slike studier, har en dannet grunnprinsipper for effektiv intervensjon. Prinsippene nedenfor er dannet på bakgrunn av slik forskning.

Tre nøkkelprinsipper

Risikoklassifisering

Mer intense program bør være rettet mot grupper av domfelte med høy eller middels risiko. Det finnes solide bevis for at planløs tildeling av program basert på ulik risikonivå til domfelte ikke er effektivt. Det kan i enkelte tilfelle virke negativt. Det å bruke intensive program på personer som viser en lav risiko på tilbakefall, kan føre til at de føler seg stemplet som kriminelle og utvikler følelser av fornærmelse eller hevn ovenfor samfunnet, eller får presentert ideer som de ikke ville funnet på selv. Da kan deltakelsen i programmet faktisk skape et grunnlag for tilbakefall som ellers ikke ville vært til stede.

Behovskartlegging

Domfelte har flere behov, men kun noen er direkte knyttet til den kriminelle atferden. Dersom disse behovene blir gitt oppmerksomhet, bør dette medføre reduksjon i risiko for nye lovbrudd. Til tross for at noen faktorer som er antatt til å forårsake kriminalitet - som arbeidsledighet og rusmisbruk - er svært vanlige, vil behovsprofilen variere fra person til person. En slik profil viser resultatene av kartleggingen per enkelt individ. Intervensjoner er kun effektive hvis de møter personens spesifikke, kriminalitetsrelaterte behov. Noen behov kan ha en kriminogen virkning på noen personer og ikke på andre.

For eksempel er alkoholavhengighet et problem som kan medføre kriminalitet for en person som har veldig lav inntekt og er derfor kriminogent, men det er ikke nødvendigvis det for en rik person. Dessuten er noen behov svært viktige for et menneske uten at de har vist seg til å være kriminogene. Et eksempel er mangel på selvtillit.

Responsivitet

Dette prinsippet handler om at en domfelt bare vil ha fordel av intervensjoner som er meningsfulle for dem. Innholdet må tilpasses læremønsteret til den domfelte. Behovet til grupper med spesifikk bakgrunn (for eksempel etnisk tilhørighet, lærevansker, men også noe så enkel som kjønn) må taes med i betraktningen. Intervensjonene bør helst være trinnvise, og den domfelte bør få mulighet til å øve seg i og teste ut nye ferdigheter, holdninger og atferd. I programmene må det gis oppmerksomhet til å skape og vedlikeholde motivasjon.

Faktorer som bidrar til en høyere effektivitet

Behandlingsmetode

Egnede intervensjoner er vanligvis ferdighetsorienterte. Intervensjonene er aktive, og rettet mot å øke evnen til problemløsning i sosiale situasjoner, og andre typer mestringsstrategier. Tilgjengelige forskningsdata viser at bruk av kognitiv-atferdsorienterte teknikker er blant de mest effektive metodene. Et eksempel av et slikt program er 'Ny start'. Målet er at deltakerne skal stoppe opp og tenke seg om før de handler, og at valgene er begrunnet. På lengre sikt skal man gjennom dette redusere eller hindre residiv.

Programintegritet

Programmene bør ha klare og identifiserte målsetninger, egnede metoder og retningslinjer på leveringsstil for instruktørene. Programmene bør være godt administrerte og instruktørene godt opplærte. Det skal ikke finnes forskjeller i gjennomføring av et program som ikke er påbudt av spesifikke dokumenterte omstendigheter. For eksempel kan en gjennomføring av 'Ny start' i Tromsø ikke bare være halvparten av tiden programmet tar i Oslo eller omvendt.

Samfunnsbaserte program

Generelt viser det seg at program som blir gjennomført og fulgt opp utenfor fengsel, gir mer positive resultater.

Forskningen understreker at ingrediensene i ulike suksessfulle program, ofte er nokså like. Resultatene peker også i retning av at gode programmer inneholder alle prinsippene, og ikke bare noen av dem. Resultatene antyder videre at intervensjoner som ikke tar hensyn til risikoklassifisering, behovskartlegging og responsivitet, er mindre effektive i forhold til reduksjon i tilbakefall til ny kriminalitet (Andrews *et al*, 1990).

Dersom man skal holde fast med grunnprinsippene beskrevet ovenfor, trenger man effektive og systematiske metoder som kartlegger risiko og behov. Spredningen av behovskartleggingsredskap innenfor kriminalomsorgen i England og Wales har, til en viss grad, beveget seg raskt på grunn av etterspørselen av slike. En effektiv behov/risikokartlegging må dekke mange funksjoner. Den må gi en tydelig klassifisering av risiko for nye lovbrudd innenfor et gitt tidsperspektiv. Den må skille mellom, og identifisere, alvorlighetsgraden ved nye lovbrudd (skade), og hvem trusselen er størst for (potensielle offer), og under hvilke omstendigheter risikoen er størst. Kartleggingsinstrumentet må fremskaffe en behovsprofil som er relatert til lovbrudd, og angi delmål for å møte disse behovene. Den må identifisere faktorer i forhold til responsivitet, som for eksempel evne og motivasjon for endring.

Klinisk versus aktuarisk risikokartlegging

Tradisjonelt har det eksistert to hovedtilnærminger til risikoklassifisering; den kliniske modellen og den aktuariske modellen.

Den kliniske modellen har fått dette navnet fordi den er diagnostisk, og baserer seg på vurdering utført av helsepersonell. Dette skjer vanligvis gjennom intervju og innsamling av data fra ulike dokumenter. På bakgrunn av den enkeltes kunnskap og erfaring blir det foretatt en risikovurdering. Denne metoden har vist seg utilstrekkelig og kan være basert på flere feilkilder. Disse kan for eksempel være knyttet til alder, sosial klasse, erfaring hos intervjueren og den domfelte, så vel som til grunnleggende holdninger og oppfatninger. Ustruktureerte metoder gir lav prediktiv nøyaktighet. Forskning viser også at det ikke finnes noen sammenheng mellom hvor sikker en er på egen vurdering og dennes nøyaktighet. Videre viser forskningsfunns imidlertid at den kliniske vurdering bidrar til forståelse av forløp og predisponerende faktorer knyttet til kriminell atferd hos domfelte. Dette er nyttig i forhold til å minimalisere risiko for skade på andre eller seg selv.

Aktuariske tilnærminger til risikokartlegging er basert på gruppedata. For eksempel, ifølge *Statistisk sentralbyrå* har en aktuarisk norsk familie fra Oslo og Akershus 2,4 barn, men det finnes selvfølgelig ikke en eneste slik familie. Aktuarisk datasamling har utviklet seg i takt med erkjennelsen om begrensningene ved kliniske metoder. Denne tilnærming har røtter fra forsikringsselskaps forsøk på å øke presisjon i beregning av sannsynlighet for ulike – negative - hendelser. Her er kartleggingen gjort på bakgrunn av statistiske data for ulike grupper. Et eksempel i denne sammenheng er når et

forsikringselskap anslår sannsynligheten for at en kunde vil utsettes for trafikkuhell. Viktige faktorer er alder, kjønn, yrke, antall fartsbøter og antall år med kjøreerfaring. Denne informasjonen benyttes til å bestemme forsikringspremie for ulike kundegrupper. Kriminalomsorgen i England har gjennom studier over nye lovbrudd utviklet slike skalaer som på nevnte måte predikerer sannsynligheten for gjeninnsettelse i fengsel. Studiene påviste at et begrenset antall faktorer skiller de som begår nye lovbrudd fra de som ikke gjør det. Tidligere kriminell atferd viste seg fremdeles å være den beste måten til å predikere fremtidig atferd. Andre viktige faktorer er alder ved første dom, antall fengselsstraffer, antall tidligere dommer, type lovbrudd, og alder ved lovbruddet. Det er selvfølgelig begrensninger i nytten av den aktuariske tilnærming. Den er basert på informasjon på gruppenivå. Selv innenfor høyrisikogruppen kan en ikke predikere med sikkerhet at en enkelt domfelt vil begå nye lovbrudd. De aktuariske metodene har også svakheter i forhold til sjelden forekommende hendelser. For eksempel er hyppigheten av alvorlige voldelige eller seksuelle overgrep svært lav. Aktuariske metoder baseres vanligvis på tidligere dommer. Dette betyr at de ikke er særlig nyttige i forhold til førstegangskriminelle. Imidlertid er den største ulempen med de aktuariske metodene at de baserer seg på historisk informasjon. Endringer ved den domfeltes tilstand eller funksjon blir ikke tatt hensyn til i vurderingen. I noen systemer er aldri den eneste måten en domfeltes risikoscåre kan reduseres. Den domfelte blir ansett å ha det samme risikonivå under hele straffegjennomføringen, uansett hvilken erfaring, behandling eller læring personen har vært gjennom i denne tiden.

Dynamiske risikofaktorer og behov

Årsaken til at prediksjonsskalaer har en tendens til å bestå av variabler basert på tidligere lovbrudd, skyldes at slik informasjon er lett tilgjengelig, og ansett for å være nøyaktig og objektiv. Det finnes i tillegg andre såkalte 'dynamiske' faktorer som kan bli benyttet i forhold til domfeltes personlige situasjon. Disse er dynamiske fordi de kan endres over tid, i motsetning til fakta om tidligere lovbrudd. For eksempel, en person kan bli mer eller mindre avhengig av narkotika, eller han kan få eller miste arbeid. Informasjon om dynamiske faktorer har i Storbritannia vært mye mer problematisk å få tak i, fordi denne type opplysninger aldri har blitt systematisk samlet. Dynamiske faktorer er ansett for å være vanskeligere å måle på en pålitelig måte enn statiske variabler, fordi en må innhente informasjon fra flere ulike kilder, ikke minst fra vedkommende selv og ofte må denne fortolkes.

Ved flere anledninger konkluderte forskere med at dynamiske variabler kan være prediktive i forhold til tilbakefall til kriminalitet, og at de til og med kan være like prediktive som statiske variabler. En meta-analytisk studie (Gendrau, Little & Goggin, 1996) sammenliknet resultatene fra 131 publiserte studier, som tok for seg prediksjon av residiv for voksne mannlige kriminelle. De fant at den beste prediktor for residiv var

først og fremst 'holdninger og atferd som støtter en kriminell livsstil', videre tidligere lovbrudd og på tredje plass sosial prestasjon / status (jobb eller utdanning). Av de faktorene som ble vektlagt i ulike andre studier, var rusmisbruk en av de som var sterkest knyttet til nye lovbrudd. Jobbvansker, bolig og økonomi var også vesentlige faktorer.

Utviklingen av kartleggingssystemer og deres bruk i blant annet Storbritannia viser at det er mulig å lage et instrument som effektivt anslår sannsynligheten for nye lovbrudd og hvilke behov som finnes. Det kartleggingsverktøyet som skal innføres i norsk kriminalomsorg er basert på systemet som er blitt utviklet i den britiske kriminalomsorgen og som heter OASys. OASys er en forkortelse for Offender Assessment System. OASys er blitt dannet på bakgrunn av forskningsfunn for å gi forståelige spesifiseringer, men også for å ta i betraktning kartleggers behov og krav. Dette har blant annet blitt gjort ved å ta hensyn til ulike kartleggeres oppfatninger, behov og krav til slike verktøy. Det er blitt undersøkt ulike oppfatninger om risikokartleggingsverktøy, blant de som bruker slike verktøy. Basert på slike studier og på tilbakemelding fra de som brukte verktøyene ble det identifisert følgende krav til et nytt kartleggingsverktøy.

Overflatevaliditet

Det er viktig at kartleggingsverktøyet er konstruert på en slik måte at de ulike delene er logiske for den som skal bruke verktøyet, og for den domfelte. Det må være klart og tydelig hvorfor de ulike delene er med i verktøyet. Kun dersom viktigheten av informasjonen er tydelig for kartleggeren, vil han/hun kunne klare å bruke verktøyet samvittighetsfullt. Derfor har OASys en manual der forskningsresultater blir beskrevet og brukt som begrunnelse for at bestemte spørsmål er med i kartleggingen.

Klare definisjoner

Det er viktig at det er samsvar mellom ulike kartleggeres bruk av verktøyet. Dette kan kun oppnåes ved å bruke klare og utvetydige definisjoner av de ulike ledd som utgjør verktøyet. Selvfølgelig kan ingen instrumenter være fullstendig foreskrevet, det vil alltid være spesielle ting ved en domfelt som ikke passer nøyaktig inn i verktøyets rammer. Det er likevel viktig at verktøyet har klare, konsise og fullstendige definisjoner av hvert ledd. OASys har dette ved at den legger til grunn stikkordsspørsmål i kartleggingsverktøyet, og fyldigere beskrivelser av de ulike leddene i manualen. Manualen inneholder også eksempler for skåringen og videre retningslinjer for hvilken informasjon man skal ta i betraktning.

Enkelt skåringssystem

Det viste seg at kartleggere foretrekker et enkelt skåringssystem, fortrinnsvis et som kun benytter en dobbel skala med JA eller NEI. Skalaer som strakk seg over mer enn fem

punkt, ble etter testing med forsøkspersoner ansett som vanskelige, da det virket umulig å foreta vurderinger på slike fine graderinger. OASys systemet bruker et enkelt JA/NEI system, når dette er mulig. I områder der det er nødvendig at kartlegger foretar noen vurderinger, som graden av problemer osv., bruker man konsekvent en enkel 0, 1 eller 2 skala. Den totale skåren er basert på vektning i de ulike seksjonene. For eksempel viser forskningsresultater at tidligere kriminalitet er en tyngre faktor i vurdering av fremtidig risiko for tilbakefall enn bosituasjon. Total antall poeng på tidligere kriminalitet bidrar derfor cirka fire ganger så mye til totalskåringen. Når kartleggingsverktøyet tas i bruk i kriminalomsorgen, skal det skje i en datatilpasset versjon. Det betyr at verktøyet skal fylles ut på datamaskin, og at totalskåringen på risikonivå for tilbakefall til ny kriminalitet blir beregnet automatisk av systemet.

Faktabokser

Kartleggere foretrekker muligheten til å kommentere og dokumentere for deres skåre. Dette gir mulighet for å kunne uttrykke bekymring, eller gi flere detaljer rundt deres kartlegging. Faktabokser gir muligheter for en ny kartlegger å forstå hvordan tidligere beslutninger om en skåre ble foretatt. Der det er nødvendig å foreta en vurdering, innlemmer OASys-systemet faktabokser for å kunne grunngi skårene til hvert ledd. Dersom man for eksempel betrakter familieomstendigheter som en viktig faktor i kriminell atferd for vedkommende, gis det en mulighet til å beskrive nøyaktig hvilke omstendigheter det gjelder, for eksempel i forhold til kona, til barn, til far eller mor, eller kanskje til en onkel. I sistnevnte tilfelle kan en hendelse som at den onde onkelen døde, innebære en stor forskjell i risiko for kriminell atferd, mens familiesituasjon i større sammenheng neppe blir berørt av dette. Det oppstår en lavere skåring som må forklares ved å skrive hendelsen i faktaboksen.

Domfeltes egen vurdering

Selv om det er ansvaret til kartlegger å foreta en kritisk vurdering, er det viktig at domfelte får gitt uttrykk for sitt eget syn. Mange kartleggere synes det er bra at domfelte selv får muligheten til å fylle ut svar på spørsmål om deres vansker. I OASys er dette inkludert i "Selv-vurdering"-skjema. Dette kan også bidra til at domfelte er mer villig til å samarbeide.

Tidspress

Det er viktig at bruken av et hvert kartleggingsverktøy gjør det mulig å gjennomføre kartleggingen innenfor den tiden man har til rådighet. På bakgrunn av tilbakemelding ved pilotundersøkelsene, har antall ledd i OASys blitt redusert, og to versjoner av forskjellig lengde er nå i bruk i England og Wales til bruk av kartlegging av ulike typer domfelte, eller på ulike nivåer i kartleggingsprosessen. Når ytterligere data om nye lovbrudd blir tilgjengelige, kan dette føre til at det blir foretatt nye redigeringer av

OASys for å øke kvaliteten på verktøyet. OASys er et dynamisk verktøy som tåler å bli endret dersom kvalitetssikring tilsier dette.

Utfyller dagens praksis

Et nytt kartleggingsverktøy må ikke medføre betydelig mer arbeid for dem som skal bruke det, men at det supplerer og passer fint inn i forhold til fremtidsplan. OASys er et slikt system. Et rammeverk for fremtidsplan er lagt inn i OASys. Verktøyet som tas i bruk i Norge tilpasses også fremtidsplanleggingen som skjer innen kriminalomsorgen.

For å gi et inntrykk av hvordan kartleggingsverktøyet er bygd opp, følger det nå en beskrivelse av OASys og de ulike delene som det innehar.

Om OASys

Målet med OASys er tosidig:

1. Å slå fast om det finnes en risiko for gjentakelse av kriminalitet hos en bestemt lovbryster, samt hvor stor risikoen er for alvorlig skade for samfunnet, andre eller vedkommende selv.
2. Å gjøre kriminalomsorgen i stand til å lage en fremtidsplan for vedkommende som har størst mulighet til å forebygge ny kriminalitet og alvorlig skade.

Det blir altså brukt til å:

- Anslå hvor sannsynlig det er at den domfelte blir dømt på ny, eller begår nye lovbrudd.
- Identifisere og klassifisere kriminalitetsrelaterte behov (personlighetsegenskaper og kognitiv funksjon, sosiale forhold osv).
- Anslå risiko for skade, risiko for person og annen type risiko.
- Bidra til håndtering av risiko for skade.
- Bruke resultater av kartleggingen direkte i utformingen av fremtidsplanen.
- Indikere behov for ytterligere profesjonell utredning.
- Måle endring under straffegjennomføringstiden.

Der er fem hoveddeler i OASys:

1. Analyse av risiko for nye lovbrudd og faktorer relatert til kriminalitet
2. Analyse av risiko for alvorlig skade, risiko for person eller annen type risiko
3. OASys oppsummerings skjema
4. Oppfølgings- og fremtidsplan
5. Selvvurdering foretatt av domfelte

Der er også en ”konfidensiell” seksjon, som inneholder informasjon som ikke skal forevises domfelte, for eksempel om opplysninger som tredjepersoner har skaffet, og et skjema for å innhente informasjon fra andre til en OASys kartlegging. Den domfelte har innsyn i alle andre deler i OASys-kartleggingen rundt hans person.

OASys åpner for muligheten til å knytte programvirksomhet, kontaktbetjentarbeid, individuelt miljøarbeid m.m. til kartleggingen av problemer som er blitt observert hos lovbrøyteren. Samtidig kan resultatene til risikoanalysen bidra som et hjelpemiddel i avgjørelser rundt permisjoner, prøveløslatelse, soningsprogresjon osv. Dessuten byr verktøyet på materiale som kan brukes i personundersøkelser.

Kartleggingsdelen for risiko for tilbakefall i OASys består av 13 seksjoner med ulike temaer, etter at de demografiske detaljene har blitt fylt ut:

1. Informasjon om kriminell aktivitet
2. Analyse av lovbrydd
3. Bosituasjon
4. Utdannelse, praksis og jobbmulighet
5. Økonomistyring og inntekt
6. Relasjoner
7. Livsstil og omgangskrets
8. Stoffbruk
9. Alkoholbruk
10. Følelsesmessig tilstand
11. Tenkning og atferd
12. Holdninger
13. Helse og andre forhold

Hver seksjon består av flere spørsmål. De sentrale spørsmål gir en skåre. De andre spørsmål blir kun brukt for utfyllende informasjon. Dessuten gir skjemaet som sagt anledning til å skrive ekstra tekst i spesielle bokser. På den måten får saksbehandleren anledning til å beskrive vedkommendes situasjon enda mer detaljert. Skårene på de ulike seksjonene blir telt opp og får en bestemt vekt i forhold til hverandre. Både valget av temaene og vekten som skårene får, er basert på forskningsresultater. Totalskåren til en person skal angi hvor stor risiko han eller hun danner for tilbakefall til ny kriminalitet og for risiko for skade.

OASys er en viktig del i en evidens- eller forskningsbasert virksomhet. Den er ment å være en komplett kartlegging av den domfelte; identifisering av risiko, avgjøre hvordan risiko kan reduseres og hvordan kriminell atferd kan begrenses effektivt. Kartleggingen er en prosess som pågår gjennom straffegjennomføringen. OASys kan bli brukt til å gjøre nye vurderinger på ulike tidspunkt, og til å måle eventuell endring hos den domfelte. Vedkommendes kartlegging blir på denne måten stadig oppdatert og eventuell fremgang blir synlig.

OASys kan også gi viktig administrativ informasjon om håndtering av lovbrøyttere. Informasjonen kan benyttes til å utvikle en profil av den domfelte, og til å evaluere effekt av iverksatte tiltak. Ledelsen kan se nærmere på hvilke risikofaktorer som er vanligst i populasjonen av domfelte.

Til slutt

Bruken av et kartleggingsverktøy som er basert på forskningsresultater og som blir gjennomført på samme grunnlaget og på samme måte overalt i landet, kan bidra til å skape økt trygghet både i samfunnet, for tilsatte i kriminalomsorgen og for vedkommende selv og hans meddømte. Rettssikkerheten økes, vi får et bedre innsyn i hva som kan være grunnene til kriminell atferd og vi har et bedre grunnlag for å tildele programmer eller tiltak til den enkelte domfelte. Dessuten kan verktøyet brukes som begrunnelse for bestemte avgjørelser vedrørende domfelte, som for eksempel prøveløslatelse, innvilgning av permisjon eller overføring til andre soningsvarianter. Resultatene kan brukes i betjentens hverdag i kontaktbetjentarbeid, i strukturerte eller ustrukturerte individuelle samtaler, i miljøarbeid, under skolegang eller arbeidsdrift osv. Domfelte får anledning til å jobbe med sine problemer og kan få tilbakemelding på dette gjennom gjentatte skåringer på problemområdene. Når kartleggingsverktøyet er blitt innført og brukt på en riktig måte, skal den bidra til økt effektivitet i hele kriminalomsorgen og føre til et tryggere samfunn.

Litteratur

- McGuire, J. (Ed.) (1995) *What Works: Reducing Re-offending*. London, Wiley.
- Gendreau, Paul. & Andrews, D.A. (1990). Tertiary prevention: What the meta-analysis of the offender treatment literature tells us about 'what works'. Canadian Journal of Criminology, 32, 173-184.
- Andrews, D.A., Ivan Zinger, Robert D. Hoge, James Bonta, Paul Gendreau, and Francis T. Cullen. 1990. 'Does correctional treatment work? A clinically relevant and psychologically informed meta-analysis.' *Criminology* 28:369-404
- Gendreau, Paul, Tracy Little, and Claire Goggin. 1996. 'A meta-analysis of the predictors of adult offender recidivism: What works!' *Criminology* 34:575-607